

Kur'an ve Anlam

Yazarlar

Mürsel Ethem
Yusuf Topyay
Mehmet Akın

Editörler

İsmet Eşmeli
Mehmet Akın

ISBN: 978-605-2233-19-1

1. Baskı

Aralık, 2018 / Ankara
2000 Adet

Grafiker®

Yayınları

Yayın No: 284

Web: grafikeryayin.com

**Kapak, Sayfa Tasarımı,
Baskı ve Cilt**

Grafiker®

Grafik-Ofset Matbaacılık Reklamcılık
Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

1. Cadde 1396. Sokak No: 6

06520 (Oğuzlar Mahallesi)

Balgat-ANKARA

Tel : 0 312. 284 16 39 Pbx

Faks : 0 312. 284 37 27

E-mail : grafiker@grafiker.com.tr

Web : grafiker.com.tr

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	5
--------------	---

I. KUR'AN'IN ANLAŞILMASINDA ART-SÜREMLİ SEMANTİK ÇALIŞMALARIN ROLÜ

Giriş	9
Genel Düşünceler	10
1. Kur'an'ın Anlaşılması	11
2. Sözlüklerin Nüzul Dönemindeki Arapçayı Yansıtmama(sı)	13
3. Kur'an'ın Anlaşılmasında Sami Dillerinin Önemi	19
4. Kur'an Sözlüğüne Duyulan İhtiyaç	23
Sonuç	23

II. KUR'AN'I ANLAMADA AYET VE SAYFA NUMARALARININ ETKİSİ

Giriş	30
Genel Düşünceler	30
1. Kur'an'ı Anlamada Ayet Numaralarının Etkisi	31
2. Kur'an'ı Anlamada Sayfa Numaralarının Etkisi	34
Sonuç	41

III. KUR'AN'I ANLAMADA MÜŞKİLAT

Giriş	42
Genel Düşünceler	42
1. Müşkil ve Müşkile Yakın Kavramlar	44
2. Kapalılığı Gidermenin Yolları	50
Sonuç	78

IV. FATİHA SURESİNİN TAHLİLİ

Giriş	80
Genel Düşünceler	80

Tefsirde Fatıha 1/6-7. Ayetleri.....	82
Meallerde Fatıha 1/6-7. Ayetleri.....	92
Sonuç.....	113

V. “لَعَلَّ/LEALLE” EDATININ TAHLİLİ

Giriş.....	114
Genel Düşünceler.....	114
1. Arap Dili Gramerinde “لَعَلَّ/Lealle” Edatı.....	115
2. Arapça Sözlüklerde “لَعَلَّ/Lealle” Edatı.....	116
3. Tefsirlerde “لَعَلَّ/Lealle” Edatı.....	118
4. “لَعَلَّ/Lealle” Edatının Kur'an'daki Bazı Kullanımları.....	120
Sonuç.....	129

VI. “قَالُوا/KÂLÛ” ÜSLUBUNUN TAHLİLİ

Giriş.....	130
Genel Düşünceler.....	130
Örnek 1: Bakara Suresi, 2/111.....	132
Örnek 2: Bakara Suresi, 2/135.....	138
Örnek 3: Maide Suresi, 5/18.....	141
Sonuç.....	143

VII. KUR'AN'DA “SİZ” ZAMİRLERİNİN TAHLİLİ

Giriş.....	144
Genel Düşünceler.....	144
1. Kur'an'da Siz'li Zamirler.....	148
Örnek 1: Âl-i İmrân.....	148
Örnek 2: Yusuf Suresi.....	152
Örnek 3: el-Kehf Suresi.....	155
2. Tefsirde Siz'li Zamirler.....	156
Sonuç.....	160

KAYNAKLAR	161
------------------------	-----

ÖN SÖZ

“Çok Seven, Çok Müşfik Olan Allah’ın Adıyla”

Kur’an-ı Kerim, yaklaşık 1450 yıl önce sözlü kültüre sahip, ilk muhatapları olan Arap toplumuna hitaben şifahi olarak nazil olmuş bir hitaptır.

Allah (c.c.) bu hitabın muhatabını, Mü’minûn suresi 23/115. ayette de ifade ettiği gibi, eğlence için boş yere yaratmamıştır. O, her şeyi bir gaye için yaratmıştır. Kur’an’ın ifadesine göre bu gaye, ahlaklı ve Allah’ı tanıyan, bilen ve ona hakkıyla kulluk eden insandır. Dolayısıyla bir kulun görevi ilk önce kendisi bizatihi, Kur’an’a tabi olarak onu Hz. Peygamber’in ve ashabının anladığı gibi dosdoğru anlamaya çalışmalı, anladıkları doğrultusunda eğip bükmeden sadece Rabbinin rızasını umarak amel etmeli, daha sonra da İslam’ın bir mümes-sili olarak başkalarını onun hidayetine çağırmalıdır. Böylece Kur’an’ın değiştirdiği ve dönüştürdüğü, Kur’an’la iletişimini sürekli açık tutan bir kul olmalıdır.

Kur’an’la iletişimini iyi tutmak isteyen kişi samimi olarak Kur’an’ın kendisini değiştirmesi ve dönüştürmesine müsaade etmelidir. Bu değişim ve dönüşüm için Kur’an’ın doğru anlaşılması şarttır. Zira doğru anlaşılmamış bir kelamın istenildiği ve arzu edildiği şekilde bir değişim ve dönüşümü sağlaması mümkün değildir. Buna göre Allah’ın bizden ne istediğini anlamaktan daha sağlıklı bir yol yoktur. O, kitabını, düşünmemiz ve hükümlerini anlamamızdan başka bir amaç için indirmemiştir.

Sahabe, asr-ı saadet döneminde Kur'an'la iletişimini en iyi şekilde sağlamıştır. Onu iyi anlamış, maksatlarını iyi kavramış, büyük ölçüde hayatın farklı alanlarında onu uygulamış ve insanları büyük bir samimiyetle O'na davet etmiştir. Öyle ki Kur'an, onların hayatını tamamen değiştirmiş, onları cahiliye sapıklığından İslam'ın doğru yoluna taşımış, karanlıklardan aydınlığa çıkarmıştır.

Kur'an muhatapları, ilahi mesajı iyi okumalı, iyi anlamalı ve O'nun ilkelerini hayatlarına hâkim kılmalıdır. Kur'an muhatapları Hadid suresi 57/16. ayette ifade edilen yüce Rabbimizin şu ikazına “evet zamanı geldi” diyerek kulak vermelidir:

أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ
أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ.

6 “İnananların, daha önce kendilerine kitap verilenler ama aradan uzun bir zamandiliminin geçmesiyle kalpleri katılaştıkları gibi olmamaları için, Allah'ı ve O'ndan inen gerçeği anmak için kalplerinin ürperme zamanı henüz gelmedi mi? Onların çoğu yoldan çıkmış kimselerdir.”

Yine Kur'an muhatapları, Furkan suresi 25/30. ayette Hz. Peygamber'in:

وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا.

“Ey Rabbim! Halkım, bu Kur'an'ı terk etti!” diyerek Rabbine şikâyetinde bulunduğu kimselerden olmamak için Kur'an'a yönelmekte acele etmelidir.

İlahi vahyin muhatapları olarak dikkat etmemiz gereken hususlardan birisi de kuşkusuz şudur: Kur'an, Hz. Peygamber (a.s.) zamanındaki Arap dilinde inmiş bir hitaptır. Arap dili de diğer diller gibi sürekli bir değişim içinde olduğuna göre, bu durumda, Kur'an'ı, Hz. Peygamber'in ve onun güzide sahabesinin anladığı gibi anlama imkânımızın var olup olmadığı

sorusunu sormamız gerekmektedir. Bu soruya verilebilecek cevap kanaatimizce kolay olmasa da imkânsız olmadığı, doğru yaklaşımlarla beraber pekâlâ mümkün olabileceğidir.

Dilcilerin ifade ettiğine göre “dil”, kendi kuralları doğrultusunda gelişen canlı bir varlık gibidir. Dil de canlı bir varlık gibi doğar, büyür, gelişir, değişir ve ölür. Genel anlamda her dilde var olan bu durum Arapça için de söz konusu olmuş ve bu değişim Arap dilinde de çeşitli şekillerde ortaya çıkmış ve hâliyle Kur'an'a da yansımıştır. Dolayısıyla asr-ı saadet döneminde kullanılan kelimeler bugün farklı anlamlara gelebilmektedir. Kur'an'ı doğru olarak yani Hz. Peygamber'in ve güzide ashabının anladığı gibi anlayabilmek için her şeyden önce onun kelimeleri doğru olarak anlaşılmalıdır. Bu bakımdan vahiy sürecinde artzamanlı semantik analiz yöntemi ile kelimelerin kök anlamlarında herhangi bir değişikliğin meydana gelip gelmediğinin araştırılması, değişiklik var ise ne tür bir değişikliğin olduğunun tespit edilmesi gerektiğini düşünmekteyiz. Bu tür çalışmaların gerçek anlamın ortaya çıkarılmasında ve böylece Kur'an kavramlarının asr-ı saadet dönemindeki gibi anlaşılmasında çok önemli katkılar sağlayacağı kanaatini taşımaktayız.

Biz de bu çalışmamızda Kur'an'ın daha doğru ve daha sağlıklı bir şekilde anlaşılmasına katkı sağlayacağını ümid ederek yedi başlık altında birbirini tamamlayan yedi konu üzerinde durmaya çalıştık. İlk başta “Kur'an'ın Anlaşılmasında Art-Süremlî Semantik Çalışmaların Rolü”nü, İkinci olarak “Kur'an'ı Anlamada Ayet ve Sayfa Numaralarının Etkisi” konusunu, üçüncü olarak “Kur'an'ı Anlamada Müşkilat” mevzusunu irdeledik. Daha sonra da “anlam bağlamdır” ilkesinden hareketle Fatiha suresinin son ayetlerinin tahlilini yapmaya çalıştık. Son olarak ise her biri müstakil başlıklar altında olmak üzere “لَعَلَّ /Lealle” Edatının Kur'an'daki Bazı Kullanımları'nın, “قالوا /Kâlû” Üslubu'nun ve Kur'an'da “Siz” Zamirlerinin Tahlili üzerinde durduk.

Bu kitabımızda yer alan çalışmaların bazıları daha önce kalemeye aldığımız araştırmalardan istifade edilerek kaynak ve bilgi takviyesiyle yeniden gözden geçirilmiş ve genişletilmiş halidir. Ortaya koymuş olduğumuz bu eserin murad-ı ilahinin doğru anlaşılmasına bir nebze de olsa katkı sağlayabileceği ümidini taşıtmaktayız.

Gayret bizden tevfik Allah'tandır.

Aralık 2018